

Helena Blavatsky

Beschrijving

In een eerdere bericht over de mogelijke ontstaansgeschiedenis van *Paaseiland*, noemde ik al de kijk van *Madame Blavatsky* hier op. In dit bericht wil ik wat nader ingaan op de wonderlijke achtergrond en gedachtegoed van *Helena Petrovna Blavatsky*, geboren in 1831 als *Helena Hahn* en overleed in 1891.

Romantica

Helena Hahn was van Russische afkomst, en een avonturierster van het zuiverste water. Ze trouwde met de grootgrondbezitter *Nikifor Blavatsky*, om hem niet lang daarna te verlaten en te gaan zwerven. Ze was (naar eigen zeggen) circusartieste, koördirigente, spiritistisch medium, strijder in het leger van de Italiaanse vrijheidsstrijder Garibaldi en nog veel meer. Een onverbeterlijke romantica, voortdurend op zoek naar diepere ervaringen. Als groot bewonderaar van *The last of the Mohicans* van *James Fennimore Cooper* reisde ze af naar Canada. Ze wilde de, door Cooper beschreven, nobele indianen zelf ontmoeten. Maar de enige roodhuiden die ze tegenkwam, gingen er met haar bagage vandoor.

Helena Petrovna Blavatsky-Hahn (1831-1891)

De Meester

In 1856, ten tijde van de Wereldtentoonstelling, was ze in Engeland, en ontmoette toen iemand die diepe indruk op haar maakte. Ze noemde hem *the Master of my Dreams*, en die droeg haar op om de theosofische vereniging op te richten. Omtrent de identiteit van deze Meester is veel gespeculeerd. Velen beschouwen het verhaal als het zoveelste produkt van haar rijke fantasie. Een vriendin van Blavatsky wist vele jaren later te melden dat het om *Edward Bullwer Lytton* ging. Het zou waar kunnen zijn omdat zij een bewonderaarster van de romans van deze auteur was.

Lord Lytton

In het werk van *Lord Lytton* zijn belangrijke aanwijzingen te vinden voor de oorsprong van Blavatsky's visie op de wereldgeschiedenis en de rassen. Wie was die *Lord Edward George Bullwer Lytton* (1803-1873)?

Lord Edward George Bullwer Lytton (1803–1873)

Hij was lid van het Britse Hogerhuis en een van de populairste auteurs van zijn tijd. Werken als *Zanoni* (1842), *A Strange Story* (1861) en *The Coming Race* (1871) waren bestsellers. Tegenwoordig beschouwd men deze werken als voorlopers van de genres horror en science-fiction in de literatuur. Lytton werd gefascineerd door het fantastische en occulte. Zijn lidmaatschap van een Vrijmetselaarsloge was hem niet genoeg, en hij richtte een eigen Rozekruizersloge op. Daarnaast was hij een enthousiast bezoeker van spiritistische seances. Hij had een rotsvast vertrouwen in de echtheid van de verschijnselen.

Het Komende Ras

Voorals *The Coming Race* interesseerde Blavatsky want het strookte met haar ideeën over rassen. Het boek is gebaseerd op twee toendertijd populaire pseudo-wetenschappelijke theorieën:

- dat de aarde hol zou zijn, en
- dat een superieur ras ooit de huidige aardbewoners zou verdringen.

Even in het kort het verhaal: *tijdens het verkennen van een verlaten mijn ontdekt een jonge Amerikaanse ontdekkingsreiziger in het binnenste van de aarde de Vrilya, een volk dat over een revolutionaire, superieure kracht (â??Vrilâ??) beschikt en van plan is naar het oppervlak te komen om de heerschappij over te nemen. De ontdekkingsreiziger weet dit te voorkomen, maar of het gevaar daarmee voorgoed geweken is, blijft onduidelijk.*

Blavatsky pakte de draad van dit verhaal op en ontwikkelde dit verder tot een alomvattende â??antropogeneseâ??: een theorie over het ontstaan van de mens. Zij publiceerde haar ideeën in *The Secret Doctrine* (London, 1888), de Bijbel van de theosofische beweging.

Datum aangemaakt

2023/01/18

default watermark